

De Nedergermaanse Limes

De Romeinse limes markeert de grens van het oude Romeinse Rijk. Op zijn hoogtepunt – in de 2de eeuw na Chr. – was deze meer dan 5.000 kilometer lang. Een deel van deze buitengrens loopt van Katwijk aan Zee naar Duitsland bij Bad Breisig. Dit deel is 385 km lang en wordt de Nedergermaanse Limes genoemd. Het volgde de loop van de Rijn en vormde de scheiding tussen gebieden waar Romeinen zich gevestigd hadden en de gebieden waar Germaanse stammen leefden. Als riviergrens had het geen houten of stenen muur nodig. Wel werden er legerkampen (*castella*) en wachttorens langs deze grens gebouwd. Omdat de Limes geen harde grens was, maar meer een economisch gebied, kunnen we aannemen dat de Gallo-Romeinse tempel in Elst deel uitmaakte van dit gebied. En van belang was voor zowel Romeinse soldaten als geromaniseerde Bataven.

Nu is de Nedergermaanse Limes een belangrijk maar nauwelijks zichtbaar archeologisch monument. Het ligt namelijk grotendeels ondergronds. Rijnland-Palts, Noordrijn-Westfalen en de Nederlandse provincies Gelderland, Utrecht en Zuid-Holland hebben een aanvraag ingediend om de dit monument in 2021 op de UNESCO Werelderfgoedlijst te plaatsen.

Meer informatie over de Limes en de Gallo-Romeinse tempels in Elst is te vinden:

<https://www.romeinen.nl/romeinse-limes> - een website met heel veel actuele informatie over de Limes

<https://www.canonvannederland.nl/nl/romeinselimes>

<https://www.youtube.com/watch?v=L8t7plWHaRs>

<https://www.youtube.com/watch?v=btz5pUCeZYg>

<https://www.youtube.com/watch?v=x6l8jhtDz2s>

<https://www.omroep gelderland.nl/nieuws/2435667/Ook-wat-onder-de-grond-zit-is-bijzonder-Neder-Germaanse-Limes-moet-werelderfgoed-worden>

Paul van der Heijden [Romeinen langs Rijn en Noordzee. De limes in Nederland](#)

Paul van der Heijden [Grens van het Romeinse Rijk. De limes in Gelderland](#)